

Nyikolaj Gumiljov

Eltévedt villamos

*Bandukolva ismeretlen utcán,
varjúkárogást hallottam én,
s lanthúr pengett, mennydörgés csapott rám,
villamos rohant-röpült felém.*

*Hágcsójára hogy pattantam én fel,
oly titok, mit föl se foghatok,
tüzes ösvényt hasított a lében,
fényes délben is nyomot hagyott.*

*Tán eltévedt, száguldván sötétlőn,
szakadékba csalta az idő . . .
Állítsa meg a szerelvényt rögtön,
állítsa meg, kocsivezető!*

*Késő. Már a fal mögé kerültünk,
átvágtuk a pálmaligetet,
három hídon végigdübörögtünk,
Néva, Szajna és Nílus felett.*

*És elvillant mellettünk az ablak,
hol fürkésző tekintettel áll
egy vén koldus — éppen az, ki meghalt
Bejrútban, egy esztendeje már.*

*Hol vagyok? A szívem döbbenése
kopog izgatott feleletet:
pályaudvaron, ahol a Lélek
Indiájába válthatsz jegyet.*

*Cégtábla . . . betüi vérben ázva
hirdetik — zöld alapon —, e cég
árusítja káposzták gyanánt a
halottak lenyisszantott fejét.*

*Vörös ingben, tőgyformájú arccal,
nékem is bakó vevé fejem,
ott hevert a többi közt, lerakva,
vériszamós ládafenekén.*

*Három ablak, deszkakerítés jön,
kerti pázsit, szürke, mint a kő . . .
Állítsa meg a szerelvényt rögtön,
állítsa meg, kocsivezető!*

*Másenyka, e házban énekelve
szövögettél szőnyeget nekem . . .
Hol van most a hangja és a teste,
tán a síri éj ölén pihen?*

*Ó, hogy sóhajtoztál lányszobádban,
s én parókásan-püderesen
indultam a Cárnő udvarába,
és többé nem láttalak sosem.*

*Most értettem meg: a szabadság csak
másvilági fény, s onnan szökött,
ahol emberek meg árnyak állnak
a planéta-állatkert előtt.*

*S szél fuvall, oly ismerősen-édes,
s száguld már a hid mögül felém
a lovas cár, vaskesztyűs kezével,
és az égbe rügő büszke mén.*

*Mint a pravoszláv hit hű erődje,
magasodik az Izsák eléd,
gyászszertartást magamért s előtte
Másenykáért mondatok misét.*

*S mégis oly nehéz most lélegezni,
fáj a szív, az élet mostoha . . .
Másenyka, hogy így lehet szeretni
s búslakodni, nem hittem soha.*

Emlékezet

*Csak a kígyó vedli le a bőrét,
mely növe lelkétől szétszakad.
Kígyókként, ó jaj, hiába nőnénk,
lelket váltunk, ám a test marad.*

*Életem, mint felkantározott mént,
most vezesd elő, Emlékezet,
és azokról szólj nekem, akik rég
énelöttem lakták testemet.*

*A legelső: vézna és csúnyácska,
nem szeretett mást, csak a homályt,
ligetet, avart, s az ő szavára
megigézve az eső elállt.*

*Nem is lelt e gyermek más barátot,
csak egy fát s egy rőtbundás ebet,
hogy én voltam ő is, a világot
meg se győzhetnéd, Emlékezet.*

*És a második . . . a déli szélbe
szeretett, amelyben lant zenélt,
mondogatta: kedvese az élet,
s a világra mint szőnyegre lép.*

*Cárrá lenni, istenné — merész célt
tűzött ostobán maga elé,
kifüggesztve a poéta-cégért
csöndes házam ajtaja fölé.*

*Mást szeretek: a hajóst, lövészt, ki
a szabadság választotta lett,
hullámzó vizek daloltak néki,
s irigyelték őt a fellegek.*

*Magas volt a sátra, és temérdek
öszvére kitartón bandukolt,
a fehér-nem-látta tájak édes
levegőjét itta, mint a bort.*

*Emlékezet, gyengülsz évről évre,
ő volt még vagy más valaki már,
ki e víg szabadságot cserélte
a szent harcra, melyre várva-várt?*

*Éhség, szomjúság, álmatlan éjek,
erőltetett menetek sora,
ám csak Szent György érintette kétszer
mellkasát, ólomgolyó soha.*

*Én, ki makacs-komorán emeltem
éjhomályban új bazilikát,
az Atya dicsét megirigyeltem
földön és a mennyben egyaránt.*

*Tűz emészti, szívem, égi lángban
perzselődöm ama szent napig,
míg magasba nem törnek hazámban
az új Jeruzsálem falai.*

*S akkor a világra furcsa szél ront —
és rettentő fényt áraszt az ég,
a Tejút virágozik ki vakitón
vágató planéták kertjeként.*

*Ismeretlen vándor jó, az arcán
fátyol: ám megértem, mit jelent
a nyomában lépkedő orozslán
és a sas, amely fölötte leng.*

*Felkiáltok . . . De vajon segít még, —
a lélkemnek új éltet ki ad?
Csak a kígyó vedli le a bőrét,
lelket váltunk, ám a test marad.*

Baka István fordításai